

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Het overheidssaldo ($B - O$) in 2019 is $160 - 135 = \text{€ } 25$ miljard. Dat wil zeggen dat de belastingen (die voor vraaguitval zorgen) groter zijn dan de totale overheidsbestedingen, die macro-economisch voor vraag naar goederen zorgen. De overheid heeft dus een negatieve bijdrage geleverd aan de bestedingen van het land.

4 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het nationaal spaarsaldo en het overheidssaldo zijn positief waardoor de overheid de overheidsuitgaven kan verhogen (zonder dat er een tekort ontstaat). Hierdoor stijgen de bestedingen, waardoor het inkomen toeneemt en daardoor de conjunctuur van het eigen land verbetert 1
- Door het stijgend inkomen stijgt de consumptie. Hierdoor stijgt de import van het land. Dit betekent voor het buitenland een toename van de export waardoor de conjunctuur van het buitenland (ook) gestimuleerd wordt 1

5 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Investerings in R&D verhogen de productiviteit van de aanwezige productiefactoren (zoals kapitaal en arbeid). Hierdoor stijgt de totale factorproductiviteit 1
- De groei van de factorproductiviteit betekent (bij gelijkblijvende inzet van productiefactoren) dat de productiecapaciteit groeit (en daarmee de structurele groei) 1

Opgave 2 Markt voor hoger onderwijs

---

6 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Studenten kunnen de opgebouwde studieschuld over 35 jaar aflossen, zodat ze bij eventuele betalingsproblemen / een lager inkomen de aflossingen kunnen uitstellen naar later, en het risico van lenen dus lager wordt.

7 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Door het leenstelsel kunnen studenten een vervolgopleiding doen. Door de opleiding zal de verdien capaciteit toenemen waardoor het toekomstig loon hoger is. Als de loonstijging groter is dan de aflossings- en renteverplichtingen, kunnen de bestedingen op termijn hoger zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Studenten uit huishoudens met relatief lage inkomens moeten lenen, waardoor zij relatief hoge rentelasten hebben na hun opleiding 1
- Hierdoor hebben zij een negatiever vermogen / minder mogelijkheden om vermogen op te bouwen ten opzichte van de studenten uit huishoudens met (relatief) hoge inkomens. Dit vergroot de vermogensongelijkheid 1

Opmerking

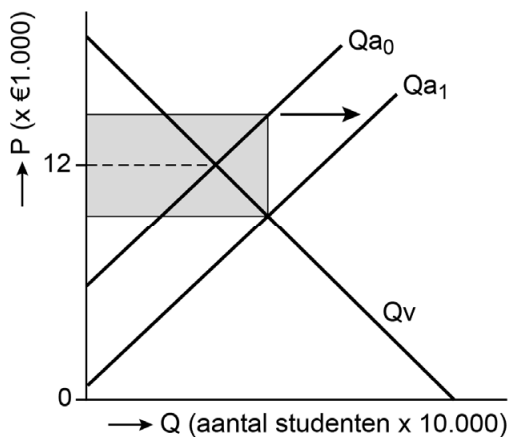
Strikt genomen is het huishouden waar de student uit komt niet hetzelfde als zijn/haar toekomstige huishouden. Voor het toekennen van het tweede scorepunt is niet van belang of de kandidaat dit onderscheid heeft gemaakt.

9 maximumscore 2

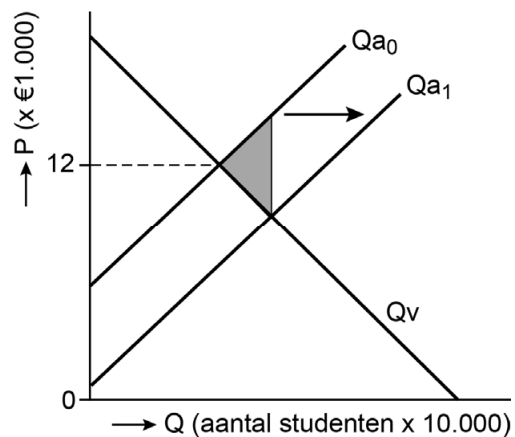
Een voorbeeld van een juiste arcering is:

- Het juist arceren van de subsidie (figuur A) 1
- Het juist arceren van het surplus verlies (figuur B) 1

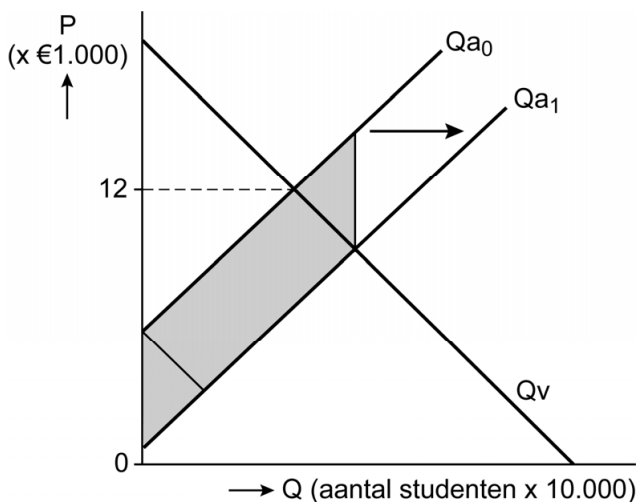
Figuur A

Figuur B

of voor de eerste deelscore, figuur A:

Vraag	Antwoord	Scores
10	maximumscore 2 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:	
	<ul style="list-style-type: none"> Doordat meer studenten hoger onderwijs genieten, stijgt de productiviteit / worden betere goederen en diensten ontwikkeld 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Deze opbrengsten zijn niet in de prijs van onderwijs inbegrepen / zijn niet voor de student zelf, maar komen ten goede van de maatschappij (en dus stijgt de maatschappelijke brede welvaart) 	1
	of	
	<ul style="list-style-type: none"> Een hogere opleiding kan leiden tot meer inzichten in het verbeteren van het milieu / de eigen gezondheid, zodat milieuvervuiling vermindert / zorgkosten dalen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Deze opbrengsten zijn niet in de prijs van onderwijs inbegrepen / zijn niet voor de student zelf, maar komen ten goede aan de maatschappij (en dus stijgt de maatschappelijke brede welvaart) 	1
11	maximumscore 2 Een voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> Door de subsidie stijgen de overheidsbestedingen. Door deze bestedingen zullen studenten kunnen studeren en later een (goed) betaalde baan kunnen krijgen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Later zullen de studenten hierdoor (meer) belasting gaan betalen, waardoor de overheid extra belastingontvangsten heeft 	1

Opgave 3 Kostenpost

12	maximumscore 2 Een voorbeeld van een juiste berekening is:	
	<ul style="list-style-type: none"> (Bij een prijs van € 1,56 is $Q_{v_0} = 447,5$ miljoen) Bij een prijs van € 1,40 ($0,90 \times 1,56$) geldt $Q_{v_0} = 525$ miljoen $\% \Delta Q_v = (525 - 447,5) / 447,5 \times 100\% = +17,32\%$ 	1
	<ul style="list-style-type: none"> $E_v = \% \Delta Q_v / \% \Delta P \rightarrow 17,32\% / -10\% = -1,7$ De elasticiteit is kleiner dan -1, dus is het prijselastisch 	1

Opmerking

Wanneer de kandidaat rekent met een nieuwe onafgeronde prijs van € 1,404 ook de scorepunten toekennen.